

HISTÒRIA D'AMÈRICA II

Codi: 28799 (grups 2 i 3)

Professor: Josep Puigsech

Curs: 2008- 2009 (segon quadrimestre)

Tipus d'assignatura: troncal

Número de crèdits: 6

Recomanacions: **haver cursat prèviament l'assignatura Amèrica I**

PROGRAMA: Amèrica Llatina de les independències a la Gran Depressió (1808-1930)

1. Els processos d'independència de les colònies espanyoles i portugueses

- L'Imperi espanyol en 1808.
- El pensament polític de la independència.
- El debat sobre les causes de la independència.
- Els processos d'independència: el seu desenvolupament.
- Balanç de la independència americana.

2. Les economies agroexportadores

- Els efectes econòmics de la independència.
- El model econòmic: continuïtats i ruptures.
- Les variants del model.
- El cicle econòmic fins a 1880.
- L'era daurada de l'economia llatinoamericana (1880-1920).
- Els límits del model, i la seva crisi.

3. Canvis demogràfics i conflictivitat social

- L'impacte demogràfic de les guerres d'independència.
- La independència i els canvis en l'estructura social.
- El creixement demogràfic i la seva distribució territorial.
- Els fenòmens migratoris.
- L'aparició de noves classes i la intensificació del conflicte social.

4. Els nous Estats

- La difícil construcció dels nous Estats.
- El problema de la delimitació de fronteres.
- El fenomen del cabdillisme. Nació i ciutadania en els nous Estats.
- Els estats oligàrquics: caracterització del model.
- Moviments radicals, classe obrera i crisi dels estats oligàrquics.
- La revolució mexicana

5. Amèrica Llatina i les relacions internacionals amb els EEUU

6. Un estudi de cas: Argentina

- La reorganització territorial del Río de la Plata després de la independència.
- Unitarisme i federalisme.
- La confederació de Roses.
- La colònia "informal": cuirs, *tasajo* i llana.
- De la Confederación Argentina a la República Argentina.
- La consolidació de l'Estat nacional. El P.A.N. i el règim de Roca.
- El *boom* agroexportador: ferrocarrils, cereals i carn.
- Immigració i creixement urbà.
- El naixement de les oposicions al règim oligàrquic: sindicalisme i radicalisme.
- La reforma Sáenz Peña i el triomf de l'U.C.R. La presidència d'Yrigoyen.
- Expansió econòmica i conflicte social a l'entorn de la Gran Guerra.
- Yrigoyen i el radicalisme en els anys vint.
- La crisi del model polític i econòmic: la *revolució* de 1930

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

1. **OBLIGATÒRIA:** Els dossiers de fotocòpies i dues lectures obligatòries:

ROCK, D., *Argentina, 1516-1987. De la colonización española hasta Raúl Alfonsín*, Alianza Editorial, Madrid, 1988, caps. 3, 4 i 5.

PALACIOS, G. y F. MORAGA, *La independencia y el comienzo de los regímenes representativos*, vol. I: 1810-1850 de *Historia contemporánea de América Latina*, Madrid, Síntesis, 2003 (tota l'obra).

2. **VOLUNTÀRIA:** Les lectures recomanades són les següents:

ALCÁZAR, JOAN del (coord.), *Història contemporània d' Amèrica*, València, Universitat de València, 2000 (ed. en castellà, 2003)

BETHELL, L. (ed.), *Historia de América Latina*, Barcelona, Crítica, 1991 y ss. (vols. 5 a 10).

BULMER-THOMAS, V., *La historia económica de América Latina desde la independencia*, México, FCE, 1998.

FLORIA, C.A. y C.A. GARCÍA BELSUNCE, *Historia política de la Argentina contemporánea 1880-1983*, Madrid, Alianza Editorial, 1988.

HALPERIN, T., *Historia contemporánea de América Latina*, Madrid, Alianza Editorial, 1998.

LUCENA, M. (ed.), *Historia de Iberoamérica*, Madrid, Cátedra, 1988, vol. III.

LYNCH, J., *Las revoluciones hispanoamericanas*, Barcelona, Ariel, 1989⁵ (edició revisada).

MALAMUD, C., *El estado en crisis, 1920-1950*, vol. IV de *Historia contemporánea de América Latina*, Madrid, Síntesis, 2003.

ROMERO, L.A., *Breve historia contemporánea de la Argentina*, Buenos Aires, FCE, 2001 (2ª edició revisada)

SABORIDO, J. y L. de PIVITELLIO, *Breve historia de la Argentina*, Madrid, Alianza Editorial, 2006

SKIDMORE, Th. E. y P.H. SMITH, *Historia contemporánea de América Latina. América Latina en el siglo XX*, Barcelona, Crítica, 1996.

VÁZQUEZ, J. y M. NIÑO, *La construcción de las naciones latinoamericanas*, vol. IV de *Historia General de América Latina*, Madrid, Trotta, 2003.

També es facilitarà bibliografia específica de cada tema per a aquells alumnes que ho demanin.

AVALUACIÓ

PRIMERA CONVOCATÒRIA:

1. S'haurà de fer **1 breu assaig de REFLEXIÓ/INTERPRETACIÓ**, a partir dels **dossiers de l'assignatura**:

- **Dates:** La qüestió a desenvolupar del treball es plantejarà durant la sessió del primer dia de classe i es **lliurarà durant tot el dimarts 7 d'abril**. ELS TREBALLS NOMÉS S'ACCEPTARAN DURANT EL DIA QUE TENEN ESTABLERTA LA SEVA DATA DE LLIURAMENT.

- **Normativa:** **Obligatòriament** tindran una extensió **d'1 foli escrit per les dues cares**, amb espai 1'5, font "Times New Roman", cos 12 i presentació en paper. **L'incompliment d'aquesta normativa implicarà una puntuació de zero.**

- **Valoració:** **El treball aportarà el 20% de la nota final (2 punts de la nota final);**

2) Un **EXAMEN** de la totalitat de l'assignatura, **incloses les explicacions i tots els materials treballats a les classes, així com les lectures (dossiers i lectures obligatòries)**, que aportarà **el 80% de la nota final**, en dues parts: **entre 10 i 20 preguntes breus de caràcter factual** a respondre en un màxim de tres/quatre línies (**4 punts**); i una segona on s'haurà de **desenvolupar extensament una qüestió** a partir del comentari d'algun material: text, quadre, mapa... (**3 punts**) .

SEGONA CONVOCATÒRIA: **Examen** del conjunt de la matèria explicada i treballada a les classes i de les lectures obligatòries. Inclourà **entre 10 i 20 preguntes factuais** que valdran **5 punts**, i el **desenvolupament extens d'una qüestió** que valdrà **5 punts**. Es valorarà favorablement haver lliurat els treball de l'assignatura en les dates establertes durant la primera convocatòria.